

Pædagogisk grundlag

Institution: Daginstitutionen Lærkereden

Dato: Juli 2025

Forord

Det pædagogiske grundlag er et arbejdsredskab for medarbejdere og ledelse i Skive Kommunes institutioner. Det pædagogiske grundlag beskriver praksis og udvikling af kvalitet i dagtilbuddet.

Det pædagogiske grundlag fungerer som et aktivt og dynamisk pædagogisk redskab, hvor bl.a. praksisfortællinger eller observationer er anledning til udvikling af praksis, hvorved der skabes en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Den intenderende pædagogik skal være til stede hele dagen og i alle læringsmiljøer med børnene.

Det pædagogiske grundlag beskriver ligeledes, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og behov.

Det pædagogiske grundlag beskriver det pædagogiske arbejde ved refleksioner og eksempler og skaber sammenhæng mellem det pædagogiske læringsmiljø (planlagte vokseninitierede aktiviteter, børneinitierede aktiviteter, leg, spontane aktiviteter og daglige rutiner) *hele dagen* og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I det pædagogiske grundlag arbejdes der ud fra en systematisk og løbende *evalueringskultur*. Læreplanen og hverdagspædagogikken skal spille aktivt sammen.

Ved at bruge det pædagogiske grundlag til løbende at reflektere over, evaluere og udvikle den pædagogiske praksis, bliver det faglige blik skærpet for de små læringsøjeblikke i hverdagen.

Det pædagogiske grundlag offentliggøres på institutionens hjemmeside så forældre, studerende mv. kan få et indblik i refleksioner og eksempler fra den pædagogiske hverdag.

Arbejdsgruppen - februar 2025

Præsentation af institutionen

Pædagogisk profil:

Den pædagogiske profil i Lærkereden stræber mod at skabe et trygt og inspirerende miljø, hvor børnene trives og udvikler sig både dannelsesmæssigt såvel som socialt og følelsesmæssigt.

Læring gennem leg: Lærkereden lægger vægt på, at børn lærer bedst gennem leg og erfaring. Aktiviteter og miljøer er designet til at fremme kreativitet, udforskning og problemløsning.

Relationel pædagogik: Institutionen har en tilgang, der lægger vægt på at opbygge stærke relationer mellem børn og pædagoger samt blandt børnene selv. Dette fremmer trivsel, empati og socialt samspil.

Inklusion og mangfoldighed: Lærkeredens pædagogiske profil er baseret på principper om inklusion, hvor alle børn uanset baggrund, evner og behov er velkomne og får mulighed for at deltage fuldt ud. Dette omfatter tilpasning af aktiviteter og støtte til forskellige børn.

Natur og udeliv: Lærkereden lægger vægt på at inddrage naturen som en integreret del af børnenes hverdag. Det indebærer udendørs aktiviteter, udforskning af naturen og miljøbevidsthed.

Samarbejde med forældre: En vigtig del af Lærkeredens pædagogiske profil er et tæt samarbejde med forældre, hvor der er åben kommunikation, inddragelse og gensidig respekt for hinandens roller og perspektiver.

Refleksion og evaluering: Institutionen har en kultur, hvor der løbende reflekteres over praksis og evalueres på, hvordan man bedst muligt understøtter børns trivsel, udvikling og læring. Dette kan føre til løbende tilpasninger og forbedringer af det pædagogiske arbejde.

Kreativ udfoldelse: Lærkereden tilbyder et stimulerende miljø, hvor børnene opmuntres til at udfolde deres kreativitet gennem kunst, musik, "Mini-Maker", drama og andre former for kreativ udfoldelse.

Sociale færdigheder: Institutionen lægger vægt på at styrke børnenes sociale kompetencer og samarbejdsevner gennem gruppeaktiviteter og forskellige lege/legemiljøer, hvor de lærer at kommunikere, dele og løse konflikter på en konstruktiv måde.

Lærkeredens pædagogiske tilgang er forankret i et værdigrundlag, som vi har haft igennem mange år.

Vi anerkender betydningen af:

- At respektere hvert enkelt individ som en unik personlighed.
- At tage udgangspunkt i den enkeltes forudsætninger og baggrund.
- At skabe optimale udviklingsmuligheder.
- Indgå i forpligtende samspil med andre

Vi er glade for, at den styrkede pædagogiske læreplan harmonerer med vores værdigrundlag, hvilket demonstrerer styrken ved at opbygge en daginstitution på disse værdier.

Lærkeredens fysiske rammer understøtter vores værdigrundlag og vores pædagogiske læreplan og er indrettet til at inspirere og udfordre børnene. Med farverige legerum, hyggelige hjørner til læsning og refleksion, og en stor, indbydende legeplads, er der altid noget nyt at opdage og udforske.

Uanset om det er i en byggeleg med klodser, en kreativ stund med farver eller lim og karton og dioder eller i en forunderlig historiefortælling under trækroneerne, er Lærkereden et sted, hvor fantasi og virkelighed mødes.

Men Lærkereden er mere end bare leg. Det er også et sted, hvor børnenes trivsel er i fokus. Med en åben dialog mellem personale og forældre, skabes et trygt og tillidsfuldt miljø, hvor både børn og deres familier føler sig velkomne og værdsatte.

Organisering i institutionen:

Lærkereden er en kommunal daginstitution for ca. 130 børn i alderen 0-6 år. Vi har valgt en tilgang, hvor den lille institution er integreret i den større.

Vi har 13 børn i hver af i vuggestuens to grupper og mellem 20-22 børn pr. gruppe i børnehaven.

Derudover har vi en Naturgruppe med + 25 børn i alderen 3-6 år.

Vi åbner og lukker i henholdsvis børnehaven og i vuggestuen.

Vi har et team af pædagogiske medarbejdere, som gør Lærkereden til mere end bare en daginstitution. Det er et sted, hvor børnene blomstrer i et miljø, der vægter legens betydning og udvikler dem gennem udforskning og samvær. Gennem kreative aktiviteter, udendørs leg og strukturerede læringsmuligheder støttes børnenes udvikling på alle planer. Og vi tager altid udgangspunkt i børnenes nærmeste udviklingszone.

Fysiske rammer:

Daginstitutionen Lærkereden er en stor institution i Skive Midtby. Vi har til huse i en bygning der har været daginstitution siden 1950'erne. Og nu rummer vores tre afdelinger. Vi har en stor ny legeplads med mange forskellige udfoldelses- og deltagelsesmuligheder. Derudover har vi en kolonihave i Kærhaverne samt to små hytter på Naturgruppens lokaliteter, henholdsvis ved Flynder Sø og i Krabbesholm skov.

Børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger:

Vores børnegruppe består af børn i alderen 0-6 år fordelt på forskellige aldersopdelte grupper. Vores børnegruppe er mangfoldig og vi har flere forskellige nationaliteter.

Personalets sammensætning:

Personalegruppen består af pædagoger, pædagogiske assistenter samt pædagogmedhjælpere, nogen med mange års erfaring og nogle pædagogmedhjælpere, der skal have sabbatår inden de går i gang med uddannelse. Derudover har vi en køkkenassistent i vuggestuen, en pedel samt en køkkenmedhjælper i børnehavegrupperne. Som det kan læses i vores tilsynsrapport, lever vi op til minimumsnormering, både i forhold til timer og i forhold til uddannelsesgrad.

Det fælles pædagogisk grundlag

Barnesyn, dannelse og børneperspektiv, leg læring, børnefællesskaber

(s. 13-21 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

- Hvilken forståelse har vi af de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag?
- Hvordan kommer de til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

(beskriv dem samlet eller hver for sig)

Lærkereden har en helhedsorienteret tilgang til børns udvikling, der tager højde for både deres fysiske, kognitive, sproglige, sociale og følelsesmæssige behov.

Barnesyn: Vi lægger vægt på betydningen af barndommen som en unik fase i livet, hvor alle aspekter af menneskelig udvikling udfolder sig på en måde, der er tilpasset barnets niveau og perspektiv. Vi erkender behovet for at støtte børnene i at blive til den bedste udgave af sig selv gennem denne vigtige periode.

Dannelse og børneperspektiv: Vi lægger vægt på at inddrage børnene i deres egen udvikling og identitetsdannelse ved at lytte til deres tanker og følelser og ved at give dem mulighed for at reflektere over deres oplevelser og interaktioner.

Leg: Legens afgørende rolle i barnets udvikling og læring anerkendes, og vi lægger vægt på at give børnene mulighed for at udforske og eksperimentere gennem leg i et trygt og støttende miljø.

Læring: Vi sætter fokus på sprogets betydning for barnets læring og udvikling samt på at skabe muligheder for sproglig stimulering og kommunikation i hverdagen. Vi arbejder også med leg i samspil med børnene og understøtter og udvikler legen, så der skabes grobund for læring

Børnefællesskaber: Betydningen af børnenes samspil og fællesskaber for deres sociale og følelsesmæssige udvikling værdsættes, og vi lægger vægt på at styrke børnenes positive relationer og samarbejdsevner gennem forskellige aktiviteter og metoder, såsom anerkendelse af hinandens styrker og konfliktløsning.

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogisk læringsmiljø

(s. 22-23 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.
- Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi har valgt at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor vi har sammensat børnegrupper bestående af to aldersgrupper 0-3 år og 3-6 år.

Selvom vores institution er aldersintegreret, har vi valgt at holde børnene fra 0-3 år i separate grupper. Dette valg er bl.a. taget i udfordringerne ved at imødekomme behovene for alle aldersgrupper fra 0-6 år i en samlet gruppe.

I vores børnehavegrupper er børnene i alderen 3-6 år, og de forbliver så vidt muligt i samme gruppe og med de samme voksne under hele deres tid i børnehaven.

Vi tror på konceptet "sidemandsoplæring", hvor de yngre børn lærer ad de ældre, samtidig med at de ældre børn udviser større empati og omsorg for de yngre. Dette skaber udviklingsmuligheder, som vi ikke mener kunne opnås i en mere aldersopdelt struktur.

Desuden foretrækker vi ikke en "åben plan" løsning, da vi ønsker at opretholde tætte relationer og bånd mellem voksne og børn. Vi er af den overbevisning, at interaktion mellem barn og voksen er en af de mest afgørende faktorer i et barns hverdag. Vi stræber efter, at personalet ikke blot er til stede, men også nærværende.

Desuden prioriterer vi altid at søskende går sammen, herunder tvillinger, for at styrke det særlige bånd mellem søskende, som vi tror skal vare livet ud. Vi tager dog altid hensyn til individuelle behov, hvis særlige omstændigheder gør sig gældende.

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogisk læringsmiljø

(s. 22-23 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

- Hvordan arbejdes der med en balanceret vægtning af de pædagogiske læringsmiljøer (planlagte vokseninitierede aktiviteter, børneinitierede aktiviteter, leg, spontane aktiviteter og daglige rutiner) over hele dagen?

I Lærkereden arbejder vi bevidst med at skabe en balanceret vægtning mellem dagens forskellige pædagogiske læringsmiljøer – herunder planlagte vokseninitierede aktiviteter, børneinitierede aktiviteter, leg, spontane indslag og daglige rutiner.

Vi lægger stor vægt på de daglige rutiner, hvor elementer fra den styrkede pædagogiske læreplan naturligt integreres. Aktiviteter som spisning, bleskift og af- og påklædning er vigtige læringsrum, hvor børnene opmuntres til selvstændighed og deltagelse. Vi støtter børnene i at klare opgaver selv – for eksempel kravler vuggestuebørnene selv op på puslebordet – da vi ser det som en vigtig del af deres udvikling. Vi taler løbende med forældrene om vigtigheden af selvhjulpenhed.

Dagen begynder i et roligt tempo, hvor der er tid til at tage godt imod hvert barn og deres forældre. I alle grupper holdes der morgensamling med frugt, hvor vi sætter fokus på temaer som "hvor bor jeg?", "hvad hedder min mor og far?", og "hvilket land kommer jeg fra?". Samtidig arbejder vi med børnefællesskabet ved at tale om, hvilke børn og voksne der er til stede, og hvem der eventuelt mangler.

Vi bestræber os på, at hvert barn føler sig set og anerkendt. Et konkret eksempel er, at nye børn får navneskilte, så alle voksne i huset kender barnets navn og kan byde det velkommen. På den måde skaber vi tryghed og en oplevelse af fællesskab – ikke kun i barnets egen gruppe, men i hele huset.

Pædagogikken planlægges overordnet ud fra et årshjul, hvor årets fire årstider danner rammen for de planlagte vokseninitierede aktiviteter. Her tager vi både hensyn til personalets forskellige kompetencer og til de enkelte børnegruppers behov og udviklingsniveau. Danske traditioner spiller en central rolle i vores praksis og indgår naturligt i årshjulet. Eksempelvis starter året med Helligtrekongersdag, hvor børnene hjælper med at tage julepynten ned, og vi fortæller dem historien om de tre

vise mænd. Vi lægger vægt på mangfoldighed og bruger bl.a. fortællingen til at tale om forskellighed – noget, vi som international institution med 16 forskellige nationaliteter i børnegruppen, ser som en styrke.

Når vi arbejder med projekter eller særlige fokusområder, anvender vi den professionelle læringscirkel (PLC) til systematisk refleksion og udvikling af vores pædagogiske praksis. Det giver os mulighed for at fordybe os og blive klogere på både børnene og vores egne metoder.

Sprogarbejdet har en høj prioritet. Vi sætter ord på mange daglige situationer og arbejder bevidst med små sprogforløb i mindre grupper. Vi introducerer også fokusord, som skrives op på tavlen, så forældre kan tage dem med hjem og understøtte barnets sproglige udvikling. Vi er dog opmærksomme på, at sproget i høj grad udvikles i sociale relationer, og det afspejler sig i vores praksis.

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Det fælles pædagogiske grundlag

Forældresamarbejde

(s. 24-25 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Lærkeredens vægter vi et tæt og tillidsfuldt forældresamarbejde højt, da vi ser det som en forudsætning for barnets trivsel og udvikling.

For alle børn i Lærkereden gælder desuden at vi tre måneder efter barnets opstart inviterer vi til en opfølgningsamtale, hvor vi sammen med forældrene drøfter barnets trivsel, udvikling og tilknytning. Yderligere samtaler holdes, når barnet er 4,5 år, samt igen i efteråret op til skolestart. Til alle samtaler anvender vi en fast dagsorden, hvor barnets udvikling belyses både fra hjemmets og institutionens perspektiv. Vi oplever generelt stor opbakning fra forældrene til disse samtaler.

Ud over de planlagte samtaler prioriterer vi løbende dialog, hvor barnets trivsel og udvikling altid er i centrum. Vores værdigrundlag understreger vigtigheden af et forpligtende fællesskab mellem forældre og personale. Ved barnets opstart gør vi det tydeligt, at samarbejdet gælder både i de gode og i de udfordrende perioder – fordi barnet tilbringer mange timer hos os, og det kræver fælles ansvar og tillid.

I situationer hvor barnets trivsel er alvorligt udfordret, deltager lederen i samtalerne. Dette giver mulighed for at tage de nødvendige, svære dialoger med respekt og tydelighed, uden at det påvirker barnets daglige relation til personalet. Det oplever vi som en styrke i vores praksis.

For at sikre løbende information og inddragelse skriver personalet på AULA og tavlerne. Her beskrives formål med de seneste aktiviteter og de pædagogiske planer for kommende periode. Derudover anvender vi infotavler og digitale skærme i grupperne til daglige beskeder og billedokumentation.

Vi er optagede af, om forældrene oplever at have tilstrækkelig mulighed for at udtrykke deres ønsker og drømme for deres barn. Dette ønsker vi fremadrettet at undersøge nærmere og styrke i vores praksis.

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Vi forsøger altid at møde forældrene, hvor de er – også når der er særlige udfordringer. For eksempel hjalp vi en familie, hvis datter på otte måneder havde svært ved at sove. Vi lånte dem en kugledyne, som gjorde, at barnet sov bedre allerede før hun begyndte i vuggestuen. Det hjalp hende til at trives bedre fra start.

Allerede før barnet starter, besøger vi familien derhjemme. Med os har vi en "velkomstkuffert", som bl.a. indeholder en bamse. Bamsen får forældrenes duft, så barnet kan føle sig trygt, når det begynder i vuggestuen. På den måde hjælper vi barnet med at få en god start og skabe en bro mellem hjem og institution.

I kufferten er der også en børnebog, som lægger op til samtale og hjælper med barnets sprogudvikling. Sproget hænger tæt sammen med, hvordan barnet har det og udvikler sig sammen med andre. Der er også et hjerte i kufferten. Det symboliserer forældrenes kærlighed og ansvar for barnet – noget vi som pædagoger gerne vil støtte og arbejde sammen med forældrene om. Under hjemmebesøget taler vi også om, hvad vi forventer af hinanden i samarbejdet.

Vi er opmærksomme på at møde forældrene, hvor de er – også når der er særlige udfordringer. For eksempel støttede vi et forældrepar, hvis otte måneder gamle datter havde store søvnproblemer ved at udlåne en kugledyne. Dette bidrog til at skabe en stabil søvnrytme allerede inden opstart i vuggestuen, hvilket øgede barnets trivsel betydeligt.

Det fælles pædagogiske grundlag

Børn i udsatte positioner

(s. 26 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

- Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Lærkereden tager vi udgangspunkt i det enkelte barns styrker og udfordringer, som er grundstenen i vores værdigrundlag. Vi prioriterer et tæt og tillidsfuldt samarbejde med forældrene, fordi vi anerkender, at forældrene er dem, der kender barnet bedst. Derfor inddrager vi altid forældrenes viden, holdninger og ønsker gennem jævnlige forældresamtaler.

Vi gennemgår ofte alle børn på vores gruppe/afdelingsmøder. Her drøfter vi børnenes trivsel, udvikling og familiære forhold, så vi sikrer en helhedsorienteret indsats, hvor vi i fællesskab sparrer, planlægger og justerer det pædagogiske arbejde.

Vi har et tæt samarbejde med Skive Kommunes PPR, vores tosprogskonsulent og andre relevante aktører, som kan bidrage til barnets udvikling.

Vi er bevidste om, at et godt læringsmiljø forudsætter, at barnet er i stand til at indgå i det. Derfor vejleder vi også forældre omkring vigtige faktorer som kost og søvn. Vi gør en aktiv indsats for, at alle børn møder op og har en tryk hverdag i Lærkereden.

Når vi siger, at vi tager udgangspunkt i den enkelte, handler det også om at skabe lige muligheder for børn i særligt udsatte positioner. I vores pædagogiske arbejde anvender vi blandt andet Abraham Maslows behovspyramide som grundlag for at forstå og støtte børns basale behov, før læring kan finde sted. Vi arbejder også ud fra Lev Vygotskys teori om Zonen for Nærmeste Udvikling (ZNU). Det betyder, at vi konstant tilpasser vores støtte og udfordringer, så børnene hele tiden guides fra det, de kan i dag med voksenhjælp, til det, de selv kan mestre i morgen.

Kort sagt:

Vi arbejder systematisk, målrettet og fleksibelt for at skabe et læringsmiljø, hvor alle børn – også dem i udsatte positioner – bliver set, hørt og støttet i deres trivsel, udvikling og dannelse.

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Et eksempel er en familie, der oplevede store udfordringer med barnets søvn. Her tog en pædagog hjem til familien og gav konkret vejledning, som betød, at forældrene hurtigt selv kunne få barnet til at sove trygt.

Et konkret eksempel er et barn, som efter en svær start havde brug for særligt robuste briller på grund af et alvorligt synshandicap. Da forældrene kun havde råd til en billig løsning, valgte vi at betale for nogle bedre og mere holdbare briller i samarbejde med familien – for at sikre barnets deltagelse og muligheder i læringsmiljøet.

Det fælles pædagogiske grundlag**Sammenhænge**

(s. 27 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Fra april til juli tilbyder vi vores ældste børn et særligt forløb, der støtter dem i overgangen fra børnehave til skole. Vi kalder børnene for **Vikinger**, fordi de rykker ud i to hytter, der ligger i forlængelse af vores legeplads.

Vores erfaring viser, at børnene løfter sig markant, når de træder ud af deres vante gruppe og indgår i et fællesskab med jævnaldrende. Mange tager et udviklingsspring på op til tre måneder alene ved at blive en del af Vikingefællesskabet.

Området omkring hytterne er delvist uden hegn – bevidst valgt for at forberede børnene på skolens mere åbne rammer, hvor skolegården ofte kan forlades frit.

Der er som udgangspunkt færre voksne tilknyttet Vikingegruppen, ikke som en besparelse, men som en pædagogisk strategi. Vi ønsker at styrke børnenes selvhjulpenhed, ansvarlighed og fællesskab. Vi arbejder ud fra tankegangen: *"Hver gang vi hjælper barnet med noget, det selv kan, fratager vi barnet en kompetence."* Derfor bygger vi bevidst læringsmiljøet op omkring børnefællesskaber, hvor børnene lærer at hjælpe hinanden og løse opgaver sammen.

I Vikingeforløbet får børnene konkrete færdigheder med sig – de lærer fx førstehjælp, trafikklære og brandslukning. Vi besøger også de skoler og SFO'er, som børnene skal begynde på efter sommerferien. Vi har typisk børn, der skal fordeles på fem-seks forskellige skoler, og vi besøger dem alle – også selvom kun ét barn skal starte på en given skole.

Hvert efterår evaluerer vi overgangen i tæt dialog med de skoler, vi sender flest børn til. Vi drøfter, hvad der fungerede godt, og hvad vi kan forbedre, så overgangen bliver endnu bedre for næste års skolebørn.

Vi har altid fokus på, at vi ikke gør børnene *skoleparate* til en bestemt skole, men til det at være skolebarn generelt – uanset hvilken skole de skal starte på. På den måde sikrer vi, at alle børn får de bedste forudsætninger for at træde trygt og nysgerrigt ind i skolens læringsmiljø.

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Øvrige krav

Inddragelse af lokalsamfundet

(s. 29 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan)

- Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Lærkereden arbejder vi aktivt for at åbne vores pædagogiske læringsmiljø ud mod lokalsamfundet, så børnene oplever, at de er en del af en større helhed.

Vi samarbejder med den kommunale dagpleje i form af ugentlige besøgsdage og deres deltagelse i Lærkeredens arrangementer.

Vi har også oprettet et børnekor for vores ældste børn. Koret deltager i julesang på den lokale musikskole sammen med flere voksenkor, og de har med stor succes sunget ved koncerter i den lokale kirke, hvor der blandt andet er blevet samlet ind til Folkekirkens Nødhjælp.

Hvert år går vi Luciaoptog på det lokale plejehjem og er med til deres fastelavsarrangementer. Inden besøget forbereder personalet børnene på, hvad de kan opleve, f.eks. at nogle ældre kan fælde en tåre, når de ser børnene. Som et af børnene fint sagde efter besøget: *"Ja, Ruth græd, men det var glædestårer!"*

Vi deltager også i julegudstjeneste i den lokale kirke, og til vores årlige høstfest inviterer vi den lokale præst til at medvirke – bl.a. når børnene afleverer de offergaver, de har med hjemmefra.

Vi bruger lokalsamfundet aktivt i hverdagen. Vi deltager i bondegårdsbesøg, museumsbesøg og udflugter til forskellige lokaliteter i Skive Kommune. Vi benytter også både undervisningsskoven og parken *Pusterummet* ved Hospice som en del af vores udendørs læringsmiljø.

Med vores kolonihave i Kærhaverne er vi også blevet en del af det lokale fællesskab dér.

Derudover har vi deltaget i projekter, hvor vi samarbejder med lokale kunstnere og musikere for at styrke børnenes kreative og musiske udvikling.

Vi arbejder også med børnene omkring FN's 17 Verdensmål og *Rent Liv*. Børnene hjælper med at holde området rent ved jævnligt at samle affald på fortovet foran institutionen. Det har skabt gode snakke om miljø og ansvar – og i dag fortæller forældre, at børnene altid vil have en pose med, når de skal ud i naturen. Målet er nået, når børnene tager ansvar med sig hjem.

Kort sagt:

Vi bruger aktivt lokalsamfundet som en del af vores pædagogiske arbejde. Det styrker børnenes forståelse for fællesskab, ansvar og deres egen rolle som deltagende borgere – både nu og i fremtiden.

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Øvrige krav

Vurdering af det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (i et børneperspektiv, hvor børns oplevelser af børnemiljøet inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

(s. 30 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

- Hvordan integrerer vi det fysiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi indretter vores pædagogiske læringsmiljøer med udgangspunkt i vores pædagogiske tilsyn så vores rum er inddelt så det giver mulighed for at børn og voksne kan fordele sig. Vi tilstræber at have balance mellem at have steder hvor der sker mange ting og steder hvor børnene kan finde ro til fordybelse uden forstyrrelser. Derfor har vi også mange tematiserede legeområder.

Når der indrettes med/købes nyt legetøj, prioriterer vi også, at der er tilstrækkeligt alders- og kønsrelevant legetøj og materialer til rådighed. Og som tager udgangspunkt i de børnegrupper vi har

Både ude og inde er vores rum inddelt i mindre legezoner. Det giver børnene mulighed for at fordybe sig i leg, kreative aktiviteter eller samvær med få andre børn uden at blive forstyrret af for meget uro omkring dem.

Vi lægger stor vægt på en tryk og anerkendende kommunikation. Når vi skal guide et barn, gør vi det i direkte dialog med barnet – uden at involvere hele børnegruppen. Det skaber et miljø, hvor alle føler sig set, hørt og respekteret.

Når vi oplever, at et barn mistrives eller virker udfordret, bruger vi ofte børneinterviews som metode. Her får barnet ro og plads til at fortælle med egne ord, hvad der fylder. Mange børn er utroligt gode til at sætte ord på deres oplevelser – og det giver os et vigtigt indblik, som vi kan handle på.

Vi arbejder også med at gøre omgivelserne genkendelige og trygge. I vuggestuen hænger vi fx billeder op af børnenes huse og små hverdagsøjeblikke. Det giver børnene noget velkendt at spejle sig i og skaber en naturlig anledning til gode snakke mellem børn og voksne.

Kort sagt:

Hos os hænger det fysiske, æstetiske og pædagogiske læringsmiljø tæt sammen. Vi skaber rum, der er trygge, inspirerende og overskuelige – og vi lytter til børnene, så deres behov og oplevelser bliver en aktiv del af vores daglige indretning og pædagogiske praksis.

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Pædagogisk læringsmiljø generelt

Børns brede læring

(s. 32 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

- Hvordan ses den brede læring indenfor og på tværs af de 6 læreplanstemaer (nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse)

Vi prioriterer at åbne og lukke Lærkereden tre forskellige steder. På den måde opnår vi en god velkomst og god afsked. Vi tilbyder morgenmad indtil kl.7.30, det foregår i små grupper med tid til det enkelte barn. Barnet kan også have behov for at ligge på vores sofa, hvis det er kommet for tidligt op og endnu ikke er klar til morgenmad.

Vi er meget opmærksomme på, at barnet får en rolig og god start på dagen, og at der er tid til at tage en god afsked med forældrene. Hver gruppe har flere små indrettede rum, hvor der er mulighed for at lege forskellige lege og dele børnene op i mindre grupper.

I legen guider vi meget børnene, hvem skal være med, hvorfor må nogen ikke være med, hvad skal der leges, hvilke spilleregler er der i legen, skal vi deltage i legen, eller skal vi lade børnene lege selv, skal vi understøtte legen ved at finde materialer frem, som kan inspirere til legen.

Vi kan også bevidst sætte bestemte børn sammen, hvor vi evt. indgår i legens begyndelse, indtil børnene har fået øje på hinanden. Vi er også altid opmærksomme på rollefordelingen i legen, som vi kan bruge målrettet mod det enkelte barn.

Vi har faste medarbejdere på alle børnegrupper der lever op til kloven om minimumsnormeringer. Det betyder, personalet har et rigtigt godt kendskab til hvert enkelte barn og kan opfylde vores værdigrundlag med at tage udgangspunkt i det enkelte barn.

Vi vælger ikke at have faste aktiviteter på bestemte ugedage, da vi aldrig ved, hvad næste dag bringer. Vi arbejder ud fra et årshjul med udgangspunkt i de fire årstider, og den styrkede pædagogiske læreplan ligger over alle aktiviteter og

hverdagsrutiner. Barnet kan godt lære farver, former og matematik, når de hjælper med at skære frugt til formiddagspausen. Det behøver ikke at foregå med et læringsspil eller på et bestemt tidspunkt på dagen.

Vi ønsker heller ikke at stille krav til forældrene om, hvornår barnet senest skal komme. Der anvender vi vores værdigrundlag, hvor vi skal tage udgangspunkt i den enkeltes forudsætninger og baggrund.

Personalets mødetider afspejler børnenes fremmøde. Personalegruppens mødetider er skiftende for hver dag, så de oplever og kan møde børn og forældre på forskellige tidspunkter og i forskellige sammenhænge. Det giver en god basis for kendskab til alle børn og forældre og forældresamarbejdet.

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Etablering af evalueringskultur

(s. 52 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

- Hvordan arbejdes der løbende med det pædagogiske grundlag? I hvilke sammenhænge og hvor ofte?
- Hvordan opsamles der løbende pædagogisk dokumentation og hvordan sammenholdes dokumentationen med det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
 - Hvordan arbejdes der med observationer fra KIDS?
 - Hvordan arbejdes der med praksisfortællinger?
 - Hvordan arbejdes der med PLC, som aktionsmodel?
- Hvordan inddrages forældrebestyrelsen i arbejdet med det pædagogiske grundlag og evalueringskulturen?